

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ОТРИМАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИХ ВETERANІВ, ЩО БРАЛИ УЧАСТЬ В АТО ТА ООС

Одне з сучасних досліджень, проведене американськими дослідниками [1] за допомогою аналізу культурних доменів, виявило п'ять вимірів бар'єрів для отримання психологічної допомоги у службі охорони психічного здоров'я серед ветеранів, які користуються послугами Міністерства у справах ветеранів Сполучених Штатів:

1. Турбота про те, що думають інші;
2. Фінансові, особисті та фізичні перешкоди;
3. Довіра до системи охорони здоров'я;
4. Навігація серед пропозицій Міністерства у справах ветеранів Сполучених Штатів;
5. Конфіденційність, безпека та зловживання послугами.

В Україні Міністерство у справах ветеранів щойно створено, тому українські ветерани не мають жодних бар'єрів у навігації серед пропозицій міністерства. Всі інші перешкоди для американських ветеранів можуть бути застосовані до українських ветеранів: турбота про те, що думають інші; фінансові, особисті та фізичні перешкоди; довіра до системи охорони здоров'я України; конфіденційність, безпека та зловживання послугами.

Методом онлайн та оффлайн анонімних опитувань серед ветеранів та діючих членів служби планується визначити показники значущості кожного виміру для українського ветерана. Після виявлення найбільш значущих з них планується запропонувати способи зменшення впливу встановлених чинників на звернення ветеранів до служб психологічної допомоги. Гіпотетично

найважливішим буде перший, як у американських ветеранів [2, 3]. Окрім зазначених факторів, планується визначити, яким методам спілкування ветерани надають перевагу при зверненні по психологічну допомогу, яким фахівцям довіряють більше - цивільним чи військовим, другові або професійному психологу [4, 5]. Результати дослідження будуть використані для розробки програми додатку (в системі Android) для допомоги українським ветеранам орієнтуватись у необхідних (а також бажаних або можливих) кроках руху в напрямі отримання психологічної допомоги.

Список використаних джерел

1. Ann M. Cheney, Christopher J. Koenig, Christopher J. Miller, Kara Zamora, Patricia Wright, Regina Stanley, John Fortney, James F. Burgess, Jeffrey M. Pyne. (2018) Veteran-centered barriers to VA mental healthcare services use. *BMC Health Services Research* 18:591.
2. Hoge, C.W., Castro, C.A., Messer, S.C., McGurk, D., Cotting, D.I., Koffman, R.L. Combat duty in Iraq and Afghanistan, mental health problems, and barriers to care (2004) *New England Journal of Medicine*, 351 (1), pp. 13-22.
3. Hector A. Garcia, Erin P. Finley, Norma Ketchum, Matthew Jakupcak, AlbanaDassori, Stephanie C. Reyes; A Survey of Perceived Barriers and Attitudes Toward Mental Health Care Among OEF/OIF Veterans at VA Outpatient Mental Health Clinics, *Military Medicine*, Volume 179, Issue 3, 1 March 2014, Pages 273–278
4. Maguen, S., Cohen, G., Cohen, B.E., Lawhon, G.D., Marmar, C.R., Seal, K.H. The Role of Psychologists in the Care of Iraq and Afghanistan Veterans in Primary Care Settings (2010) *Professional Psychology: Research and Practice*, 41 (2), pp. 135-142
6. Ax, R.K., Bigelow, B.J., Harowski, K., Meredith, J.M., Nussbaum, D., Taylor, R.R. Prescriptive Authority for Psychologists and the Public Sector: Serving Underserved Health Care Consumers (2008) *Psychological Services*, 5 (2), pp. 184-197.